

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII W KLASACH I – III GIMNAZJUM

Cele oceniania wewnątrzszkolnego:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszej pracy.
3. Dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.
4. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Przedmiotem oceny z historii jest:

1. Wiedza merytoryczna i gotowość do pamięciowej jej reprodukcji.
2. Rozumienie i umiejętność interpretacji faktów.
3. Praca ze źródłem historycznym, umiejętność pracy z materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym, itp.
4. Formułowanie wypowiedzi ustnej.
5. Przygotowanie (odpowiedzi) pracy pisemnej (referat, rozprawka, itp.).
6. Aktywność ucznia na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej.

Obszary oceniania:

1. Wiadomości (objęte programem, ewentualnie pozaprogramowe).
2. Umiejętności:

- lokalizacja czasowo-przestrzenna omawianych wydarzeń (znajomość mapy),
- uogólnianie, wartościowanie, porównywanie, wykrywanie analogii historycznych - analiza tekstu źródłowego,
- umiejętność dyskusowania,
- stosowanie terminologii historycznej i jej rozumienie,
- wykazywanie związków przyczynowo-skutkowych, przestrzennych, pomiędzy historią powszechną, ojczyzną , regionalną,

- wykazywanie związków pomiędzy poszczególnymi dziedzinami życia politycznego, gospodarczego, kulturowo-społecznego,
- łączenie faktów i zjawisk historycznych z historią Polski z historią powszechną,
- analiza i ocena zjawisk i faktów historycznych,
- porównywanie różnych koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych,
- gromadzenie informacji przy wykorzystaniu nowoczesnej technologii i różnorodnych źródeł.

Sposoby i formy oceniania:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedzi ustne.
4. Referaty.
5. Dłuższe prace pisemne przygotowane w domu.
6. Prace domowe (zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy).
7. Analiza źródeł różnego typu.
8. Znajomość mapy.

Sprawdziany (Prace klasowe):

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny co najmniej 1 tydzień wcześniej, omawia jego zakres oraz kryteria wymagań.
2. Praca klasowa obejmuje zwykle jeden dział programowy. Jeżeli dział jest obszerny, uczniowie mogą pisać pracę klasową po zrealizowaniu znacznej jego części.
3. Pracę klasową poprzedza lekcja powtórzeniowa, utrwalająca poznane wiadomości i umiejętności.
4. Sprawdziany nie są zapowiadane, materiał, który obejmują dotyczy najwyżej 3 ostatnich lekcji.
5. Przy nieobecności usprawiedliwionej termin zaliczenia wynosi do 2 tygodni od daty pisania sprawdzianu przez klasę. Przy dłuższej absencji ucznia termin zaliczenia materiału uczeń uzgadnia z nauczycielem.
6. Przy nieobecności nieusprawiedliwionej może być rozliczony na następnej lekcji (formę oceny wybiera nauczyciel).
7. W uzasadnionych przypadkach uczeń ma możliwość poprawy oceny z prac klasowych w terminie do 2 tygodni od daty wystawienia oceny. Uczeń może przystąpić do poprawienia oceny tylko jeden raz (formę sprawdzianu poprawkowego wybiera nauczyciel).
8. Sprawdziany nauczyciel sprawdza w terminie do 2 tygodni.
9. Sprawdzone prace pisemne są do wglądu dla ucznia i jego rodziców (opiekunów) u nauczyciela przedmiotu.
10. Stosuje się podział na grupy.

11. Formy sprawdzianów:

- a. test dydaktyczny (pytania otwarte, zamknięte),
- b. wypracowanie,
- c. analiza tekstu lub tekstów źródłowych,
- d. odpowiedzi na kilka pytań,
- e. ćwiczenia z map,
- f. analiza danych statystycznych,
- g. oddzielanie opinii od faktów historycznych.

Ocenie podlega:

1. Stopień opanowania materiału faktograficznego.
2. Dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych.
3. Stylistyczna poprawność wypowiedzi (przy wypracowaniu właściwa kompozycja).
4. Umiejętność selekcji wydarzeń historycznych.
5. Stopień rozumienia tematu (pytań).
6. Znajomość chronologii, pojęć, postaci historycznych.
7. Określenie rodzaju źródła historycznego, umiejętność jego interpretacji.
8. Umiejętność porównywania, dostrzegania podobieństw i różnic w procesie dziejowym.
9. Odróżnianie fikcji od prawdy historycznej.
10. Orientacja na mapie.

Kartkówka:

1. Nauczyciel ma prawo zrobić „kartkówkę” (do 15 min.) z 3 ostatnich lekcji bez zapowiedzi.

2. Tą formą może się również posłużyć w celu sprawdzenia znajomości dat, pojęć, postaci historycznych, mapy, analizy danych statystycznych. W tym przypadku „kartkówka” musi być zapowiedziana.

Odpowiedź ustna:

W przypadku odpowiedzi ustnej ocenie podlega:

1. Zrozumienie tematu.
2. Zawartość merytoryczna.
3. Argumentacja.
4. Wyrażanie sądów.
5. Stosowanie terminologii historycznej.
6. Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie). Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
7. Umiejętność korzystania z mapy.

Nauczyciel pyta z 3 ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego do następnej lekcji.

Uczeń ma prawo w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowane do lekcji:

- jednokrotnie, do 2 godzin historii w tygodniu, które zgłasza na początku lekcji (uczeń może być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej i nie posiada zadania domowego, zobowiązany jest posiadać zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy i podręcznik).

1. W przypadku długotrwałej, usprawiedliwionej nieobecności ucznia ma prawo po przyjściu do szkoły zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.
2. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu ćwiczeń, zeszytu przedmiotowego, w którym powinny znajdować się zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych, miejsce na oceny, miejsce na korespondencję z rodzicami.
3. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie. W przypadku nieobecności ucznia w szkole, powinien go uzupełnić.
4. Brak zeszytu, pracy domowej, uczeń zgłasza na początku lekcji i otrzymuje „-” (trzy minusy dają ocenę niedostateczną).
5. Wszystkie oceny, które uzyskuje uczeń w procesie nauczania są jawne.
6. Informacje o ocenie uzyskuje uczeń od nauczyciela przedmiotu lub wychowawcy.

Kryteria ocen z historii w gimnazjum

OCENA	Klasa I Gimnazjum	Klasa II Gimnazjum	Klasa III Gimnazjum
Ocena celująca	Uczeń charakteryzuje się wiedzą wychodzącą poza program oraz znajomością literatury historycznej.	Uczeń charakteryzuje się erudycyjnie wiedzą wychodzącą poza program oraz znajomością literatury historycznej.	Uczeń charakteryzuje się wiedzą wychodzącą poza program oraz znajomością literatury historycznej Umiejętnie łączy

	<p>Trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadniać własne stanowisko. Zna mapy . Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne oraz źródła historyczne. Wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji. Aktywnie uczestniczy w pracach na lekcjach.</p>	<p>Trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadniać własne stanowisko. Dogłębnie zna mapy . Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne oraz źródła historyczne. Wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji. Aktywnie uczestniczy w pracach na lekcjach, w kołach zainteresowań. Osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych z wiedzy historycznej. Zna dzieje własnego regionu.</p>	<p>wiadomości i umiejętności z różnych przedmiotów. Potrafi w ciekawy sposób zaprezentować swoją wiedzę, wykorzystując różne formy wypowiedzi. Trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadniać własne stanowisko. Dogłębnie zna mapy . Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne oraz źródła historyczne. Stawia ciekawe pytania i wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji. Aktywnie uczestniczy w pracach na lekcjach, w kołach zainteresowań. Osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych z wiedzy historycznej. Zna dzieje własnego regionu. Podejmuje działania zmierzające do jej popularyzacji</p>
Ocena bardzo dobra	<p>Uczeń opanował od 93 do 100 % treści programowych. Przedstawia wydarzenia i procesy historyczne. Rozumie i bezbłędnie stosuje terminologię historyczną . Dostrzega i dogłębnie uzasadnia związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne. Potrafi oceniać wydarzenia, zjawiska historyczne i postacie, wysuwa wnioski. Zna mapę . Interpretuje źródła historyczne. Ma umiejętność porównywania różnych opinii, poglądów i ocen, rozróżniania informacji od komentarzy i</p>	<p>Uczeń opanował od 93 do 100 % treści programowych. Szczegółowo przedstawia wydarzenia i procesy historyczne. Rozumie i bezbłędnie stosuje terminologię historyczną . Dostrzega i dogłębnie uzasadnia związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne. Potrafi samodzielnie oceniać wydarzenia, zjawiska historyczne i postacie, wysuwa wnioski. Doskonale zna mapę . Umiejętnie interpretuje źródła historyczne. Ma umiejętność porównywania różnych opinii, poglądów i ocen, rozróżniania informacji od komentarzy i dokonywania ich krytycznej analizy. Umie zestawiać i przedstawiać</p>	<p>Uczeń opanował od 93 do 100 % treści programowych. Szczegółowo przedstawia wydarzenia i procesy historyczne. Posiada rozległą wiedzę, dzięki której jest w stanie zrozumieć wszystkie zagadnienia programowe. Rozumie i bezbłędnie stosuje terminologię historyczną . Dostrzega i dogłębnie uzasadnia związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne. Potrafi samodzielnie oceniać wydarzenia, zjawiska historyczne i postacie, wysuwa wnioski. Doskonale zna mapę . Umiejętnie interpretuje źródła historyczne. Ma umiejętność porównywania różnych opinii, poglądów i ocen, rozróżniania informacji od komentarzy i dokonywania ich krytycznej</p>
	<p>dokonywania ich krytycznej analizy. Umie zestawiać i przedstawiać sprzeczne racje. Posiada znajomość różnych płaszczyzn procesu dziejowego. Wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną , samodzielnie poszerza wiedzę, wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań , a</p>	<p>sprzeczne racje. Posiada pełną znajomość różnych płaszczyzn procesu dziejowego. Wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną , samodzielnie poszerza wiedzę, bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań , a także samodzielnie się ich podejmuje. Posiada wiedzę z dziejów własnego regionu.</p>	<p>analizy. Umie zestawiać i przedstawiać sprzeczne racje. Posiada pełną znajomość różnych płaszczyzn procesu dziejowego. Wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną , samodzielnie poszerza wiedzę , bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań , a także samodzielnie się ich podejmuje. Posiada wiedzę z dziejów własnego regionu. Bierze udział w konkursach przedmiotowych na</p>

	także samodzielnie się ich podejmuje.		szczeblu szkolnym.
--	---------------------------------------	--	--------------------

Ocena dobra	<p>Uczeń w stopniu znacznym opanował wiedzę wymaganą w programie (od 74 do 92 %). Przedstawia materiał rzeczowy bez poważniejszych błędów. Ukazuje większość związków i relacji pomiędzy faktami i wydarzeniami, ale nie w pełni poprawnie. Do poprawnie stosuje pojęcia. Umie odtwórczo, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne. Z drobnymi błędami potrafi je umiejscowić w czasie i przestrzeni. Opanował w stopniu dobrym znajomość mapy. Poprawnie interpretuje źródła historyczne. Wykazuje aktywność</p>	<p>Uczeń w stopniu znacznym opanował wiedzę wymaganą w programie (od 74 do 92 %). Przedstawia materiał rzeczowy bez poważniejszych błędów. Ukazuje większość związków i relacji pomiędzy faktami i wydarzeniami, ale nie w pełni poprawnie. Dość poprawnie stosuje pojęcia historyczne. Umie odtwórczo, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne. Z drobnymi błędami potrafi je umiejscowić w czasie i przestrzeni. Opanował w stopniu dobrym znajomość mapy. Poprawnie interpretuje źródła historyczne. Wykazuje aktywność na zajęciach; dobrowolnie podejmuje się stawianych przed nim zadań .</p>	<p>Uczeń w stopniu znacznym opanował wiedzę wymaganą w programie (od 74 do 92 %). Wiedza ucznia jest na tyle szeroka, że jest on w stanie dzięki niej zrozumieć związki przyczynowo-skutkowe między omawianymi wydarzeniami. Przedstawia materiał rzeczowy bez poważniejszych błędów. Ukazuje większość związków i relacji pomiędzy faktami i wydarzeniami, ale nie w pełni poprawnie. Dość poprawnie stosuje pojęcia. Umie odtwórczo, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne. Z drobnymi błędami potrafi je umiejscowić w czasie i przestrzeni. Opanował w stopniu dobrym znajomość mapy. Poprawnie interpretuje źródła</p>
--------------------	--	---	---

	na zajęciach; dobrowolnie podejmuje się stawianych przed nim zadań .		historyczne. Wykazuje aktywność na zajęciach; dobrowolnie podejmuje się stawianych przed nim zadań . Zna najważniejsze wydarzenia i postacie z dziejów swojego regionu.
--	--	--	---

Ocena dostateczna	<p>Uczeń opanował od 61 do 73 % wymaganej wiedzy. Wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo – skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próby oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią. Przeciętnie opanował znajomość mapy. Poprawnie stosuje część terminologii. Formułuje wnioski w znacznej części</p>	<p>Uczeń opanował od 61 do 73 % wymaganej wiedzy. Wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo – skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próby oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią . Przeciętnie opanował znajomość mapy i analizy źródeł historycznych. Poprawnie stosuje część terminologii. Formułuje wnioski w znacznej części poprawne. Posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem słów. Zna</p>	<p>Uczeń opanował od 61 do 73 % wymaganej wiedzy. Wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo – skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próby oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią. Przeciętnie opanował znajomość mapy i analizy źródeł historycznych. Poprawnie stosuje część terminologii. Formułuje wnioski w znacznej części poprawne. Posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem słów. Zna niektóre wydarzenia i postacie z dziejów</p>
--------------------------	--	--	--

	poprawne. Posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem słów.	niektóre wydarzenia i postacie z dziejów regionu.	regionu.
Ocena dopuszczająca	Uczeń opanował od 41 do 60 % wymaganej wiedzy. Mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia. Formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje się niewielką znajomością chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje fakty historyczne w przestrzeni. Bardzo słabo opanował znajomość map historycznych. Operuje językiem bardzo prostym, ubogim pod względem leksykalnym. Jego wiedza posiada poważne braki, które można usunąć w dłuższym okresie czasu.	Uczeń opanował od 41 do 60 % wymaganej wiedzy. Mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia. Formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje się niewielką znajomością chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje fakty historyczne w przestrzeni. Bardzo słabo opanował znajomość mapy i umiejętność analizy źródeł historycznych. Operuje językiem bardzo prostym, ubogim w słowa. Jego wiedza posiada poważne braki, które można usunąć w dłuższym okresie czasu.	Uczeń opanował od 41 do 60 % wymaganej wiedzy. Wiedza na poziomie elementarnym - ogranicza się do podstawowych faktów i pojęć. Mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia. Formułuje powierzchowne wnioski i płytkie oceny wydarzeń oraz postaci, wykazuje się niewielką znajomością chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje fakty historyczne w przestrzeni. Bardzo słabo opanował znajomość mapy i umiejętność analizy źródeł historycznych. Operuje językiem bardzo prostym, ubogim w słowa. Jego wiedza posiada poważne braki, które można usunąć w dłuższym okresie czasu
Ocena niedostateczna	Uczeń opanował poniżej 40 % podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej. W sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski. Nie posiada umiejętności umiejscawiania wydarzeń w czasie i przestrzeni. Popelnia poważne błędy chronologiczne. Nie opanował znajomości mapy. Nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela. Odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji. Jego język jest prosty i niekomunikatywny. Poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuowanie	Uczeń opanował poniżej 40 % podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej. W sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski. Nie posiada umiejętności umiejscawiania wydarzeń w czasie i przestrzeni. Popelnia poważne błędy chronologiczne. Nie opanował znajomości mapy, nie potrafi analizować źródeł historycznych. Nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela. Odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji. Jego język jest prosty i niekomunikatywny. Poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuowanie nauki na wyższym szczeblu kształcenia. Braki w wiedzy są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie nawet	Uczeń opanował poniżej 40 % podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej. W sposób błędny i niedojrzały formułuje oceny i wysnuwa wnioski. Nie posiada umiejętności umiejscawiania wydarzeń w czasie i przestrzeni. Popelnia poważne błędy chronologiczne. Nie opanował znajomości mapy, nie potrafi analizować źródeł historycznych. Nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela. Odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji. Jego język jest prosty i niekomunikatywny. Poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuowanie nauki na wyższym szczeblu kształcenia. Braki w wiedzy są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela.

	nauki na wyższym szczeblu kształcenia. Braki w wiedzy są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela.	przy pomocy nauczyciela.	
--	---	--------------------------	--

Uwagi końcowe:

1. Za pracę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę od celującej do niedostatecznej. Za odpowiedzi krótsze i mniej szczegółowe nauczyciel ma prawo nagrodzić go plusem. Jeżeli uczeń nie wykonuje poleceń nauczyciela, nie robi ćwiczeń, błędnie odpowiada na pytania, na które padła wcześniej odpowiedź lub wynika ona z toku lekcji, nauczyciel może postawić mu znak „minus” lub ocenę niedostateczną z aktywności (trzy „+”- ocena bdb, trzy „-”- ocena ndst.)
2. Ocena jest informacją dla ucznia, jego rodziców i nauczyciela, w jakim stopniu opanował on dany dział kształcenia czy dane zagadnienia.
3. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen, jej podstawą są wyniki sprawdzianów i prac wykonywanych w klasie, odzwierciedla jednak pracę ucznia, wiedzę, umiejętności, aktywność i systematyczność.
4. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II semestrze.
5. Ocenę śródroczną i roczną uczeń może poprawić na warunkach ustalonych z nauczycielem.
6. Do ocen cząstkowych można dopisywać znak „+” i „-”. Ocena roczna powinna być zapisana w dzienniku pełną nazwą, bez dodatkowych znaków.
7. O postępach w nauce uczeń i jego rodzice powiadamiani są przy pomocy:
 - oceny stopnia,
 - oceny opisowej,
 - oceny ustnej.
8. Ocenę ze sprawdzianów ustala się wg następującej skali procentowej:

% punktów	ocena słowna	ocena cyfrowa
0 – 29	niedostateczny (skrót <i>ndst</i>)	1
30 – 49	dopuszczający (skrót <i>dop</i>)	2
50 – 74	dostateczny (skrót <i>dst</i>)	3
75 – 89	dobry (skrót <i>db</i>)	4
90 – 100	bardzo dobry (skrót <i>bdb</i>)	5
100 + dodat.	celujący (skrót <i>cel</i>)	6

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO POTRZEB PSYCHICZNYCH I EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

W pracy z uczniem ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz z inteligencją niższą niż przeciętna stosuje się następujące formy, metody, sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- Uwzględnia się trudności w zapamiętywaniu nazw, nazwisk, dat.
- W czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomaga się ucznia, daje więcej czasu na przypomnienie, wydobywanie z pamięci nazw, terminów; delikatnie naprowadza się ucznia na właściwy tok myślenia i poszukiwania.
- Z uczniami mającymi kłopoty w nauce częściej powtarza się i utrwala materiał.
- Podczas lekcji stosuje się techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie.
- Wprowadza się w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używa wielu pomocy dydaktycznych, urozmaica proces nauczania.
- Różnicuje się formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia.
- Przeprowadza się sprawdziany ustne z ławki, w razie potrzeby odpytuje indywidualnie, bez obecności klasy, często ocenia się prace domowe.